

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/55/2012
Identifikačné číslo spisu:	5108203807
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Pepelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5108203807.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Ing. Vladimír Jaroš, Lalinok 122, Divinka, IČO: 35 407 085, zastúpený advokátom JUDr. Jozefom Bebčákom, Jesenského 18, Žilina, proti žalovanému: 1/ U. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., 2/ Y. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., 3/ DROTÁR - kovovýroba, s. r. o., areál družstva SVETOM 1, Veľké Rovné, IČO: 36 437 425, 4/ U. A., nar. XX. XX. XXXX., Q., žalovaní 1/ až 4/ zastúpení Advokátska kancelária Mendel, Mestická, Slovíková, s. r. o., Hollého 31/371, Žilina, o vydanie veci, na odvolanie žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. mája 2012 č. k. 45 Cbi 10/2011-120, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. mája 2012 č. k. 45 Cbi 10/2011-120 v napadnutej časti voči žalovanému 3/ zrušuje a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 10. mája 2012 č. k. 45 Cbi 10/2011-120 žalobu voči žalovaným 1/, 2/ a 4/ zamietol, žalovanému 3/ uložil povinnosť vydať žalobcovi vrtáčku typ VO50 1600 ev. č. 124512362 do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia a zároveň uviedol, že o náhrade trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Z odôvodnenia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému 1/, 2/ a 3/ vydať stroj - vrtáčku VO50 1600 ev. č. 124512362. Dňa 01. 04. 2008 pristúpil dokonania žalovaný 4/. Súd prvého stupňa zistil, že dňa 03. 06. 1997, pred vyhlásením konkurzu na majetok SVETOM, výrobné družstvo "v likvidácii", Veľké Rovné, IČO: 00 168 092 (ďalej len úpadca), Slovenský zväz výrobných družstiev Bratislava, IČO: 00 168 637, ako predávajúci (záložný veriteľ) odpredal majetok vlastníka SVETOM, výrobné družstvo "v likvidácii" kupujúcemu Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné, IČO: 36 370 231, ktorého súčasťou bola aj vrtáčka, ktorá tvorí predmet sporu. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že správca konkurznej podstaty úpadcu listom z 21. 08. 2001 oznámil spoločnosti Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné, že majetok nadobudnutý kúpnu zmluvou z 03. 06. 1997 zaradil do konkurznej podstaty úpadcu. Následne spoločnosť Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné požiadala o vylúčenie majetku zaradeného do konkurznej podstaty úpadcu a zároveň podala návrh na určenie, že veci ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy nepatria do konkurznej podstaty úpadcu.

Dňa 21. 11. 2005 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcim - spoločnosťou Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné a kupujúcimi - žalovanými 1/ a 4/, pričom súčasťou tejto kúpnej zmluvy bol aj predmet sporu. Súd prvého stupňa ďalej zistil, že žalobca reagoval na zverejnenú ponuku správcu konkurznej podstaty úpadcu na odpredanie majetku z konkurznej podstaty. Dňa 21. 08. 2007 bol spísaný záznam medzi spoločnosťou Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné a úpadcom o vykonaní fyzickej kontroly strojného zariadenia, ktoré bolo zapísané v konkurznej podstate úpadcu a ktoré malo byť na základe ponukového konania odpredané žalobcovi. Žalobca dňa 27. 08. 2007 uzavrel so správcou konkurznej podstaty úpadcu kúpnu zmluvu po predchádzajúcej úhrade celej kúpnej ceny.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvého stupňa za preukázané, že zmluva uzavretá dňa 21. 11. 2005 bola uzavretá podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka, a preto na danú vec aplikoval ustanovenie § 446 Obchodného zákonníka.

Pri skúmaní dobromyseľnosti žalovaných 1/ a 4/ ako kupujúcich pri nadobúdaní hnuiteľných vecí do vlastníctva kúpnu zmluvou z 21. 11. 2005 dospel súd prvého stupňa k záveru, že žalovaní vec nenadobudli dobromyseľne. Zo žiadosti o odkúpenie strojného zariadenia vyplynulo, že žalovaný 1/ nebol dobromyseľný pri uzatváraní kúpnej zmluvy z 21. 11. 2005, pretože v tejto žiadosti reagoval na ponuku Krajského súdu v Banskej Bystrici na odpredaj hnuiteľných vecí. Žalovaný žiadal o odkúpenie hnuiteľného majetku špecifikovaného v znaleckom posudku znalca Ing. Pavla Frankla, č. posudku 01/2006 z 31. 08. 2006, v ktorom okrem iných strojov bola uvedená aj vŕtačka VO50 1600 ev. č. 124512362. V poznámke uviedol, že uvedené stroje už raz odkúpil od spoločnosti Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné. Z uvedeného listu mal súd prvého stupňa za to, že nebol dobromyseľný v tom, že vlastníctvo k uvedeným strojom jednoznačne nadobudol už kúpnu zmluvou z 21. 11. 2005. Táto skutočnosť vyplynula aj z podania žalovaného 1/ zo 17. 05. 2004, v ktorom sa chcel informovať o majetkovo - právnych pomeroch v spoločnosti SVETOM výrobné družstvo „v likvidácii“, Veľké Rovné a v spoločnosti Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné. Súd mal ďalej za preukázané, že pokiaľ žalovaní boli skutočne dobromyseľní, že im predmet sporu skutočne patrí postupovali by podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a podali by vylučovaciu žalobu proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu. Žalovaní takúto žalobu nepodali a z tohto dôvodu nastala vyvrátiteľná právna domnienka, že vec bola do súpisu konkurznej podstaty zapísaná oprávnené.

Súd prvého stupňa tiež neuveril tvrdeniam žalovaných, že nepodali vylučovaciu žalobu z dôvodu, že nemali vedomosť o konkurznom konaní a ani o tom, že správca konkurznej podstaty úpadcu zapísal dotknuté hnuiteľné veci do súpisu konkurznej podstaty úpadcu z dôvodu, že obe spoločnosti sa nachádzali v jednom areáli, ako aj z dôvodu, že žalovaný 4/ pracoval vo funkcii podpredsedu družstva úpadcu v období 15 rokov. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že vylučovaciu žalobu nepodala ani spoločnosť Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné, napriek výzve konkurzného súdu.

Na základe uvedeného mal súd prvého stupňa za preukázané, že žalovaní 1/ a 4/ postupovali v rozpore s § 39 Občianskeho zákonníka, keď kúpnu zmluvu z 21. 11. 2005 týkajúcu sa majetku úpadcu uzavreli potom ako správca konkurznej podstaty predmetné hnuiteľné veci zapísal do súpisu konkurznej podstaty úpadcu, a preto súd kúpnu zmluvu z 21. 11. 2005 považoval za absolútne neplatný právny úkon. Vzhľadom k tomu, že predmetný stroj sa nachádzal u žalovaného 3/ (po uzavretí kúpnej zmluvy medzi žalovanými 1/, 2/ a 4/) súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka uložil žalovanému 3/ povinnosť vydať vec žalobcovi. Žalobu voči žalovaným 1/, 2/ a 4/ zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie.

V zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) uviedol, že o trovách rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalovaný 3/ z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a písm. f/ O. s. p. (t. j. že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym

skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). V odvolaní namietal, že súd prvého stupňa ani na základe žiadosti žalovanej strany prejudiciálne platnosť kúpnej zmluvy neriešil, resp. v rozhodnutí sa k tejto otázke nijako nevyjadril. Odvolateľovi z rozsudku nie je zrejmé na základe čoho súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaní 1/ a 4/ museli viesť o spornosti kupovaných vecí. Ďalej uviedol, že žalovaní 1/ a 4/ nepodali vylučovaciu žalobu v prebiehajúcom konkurznom konaní len z dôvodu, že si boli vedomí svojho vlastníckeho práva a v žiadnom prípade nepredpokladali, že by ich v jeho výkone mohol niekto obmedzovať. Podotkol, že žalovaní 1/ a 4/ pri uzatváraní kúpnej zmluvy z 21. 11. 2005 konali v plnej miere ako dobromyseľní nadobúdatelia. Spoločnosť Svetom Metal Factory, s. r. o., Vělké Rovné vystupovala ako vlastníč a predmetnými hnutelnými vecami neobmedzene disponovala. V snahe ubezpečiť sa opravách predávajúceho absolvovali žalovaní 1/ a 4/ aj stretnutie s právnym predchodcom predávajúceho (Slovenský zväz výrobných družstiev). Vzhľadom na to, že v čase vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti Svetom Metal Factory, s. r. o. a SVETOM, výrobné družstvo neboli ani v jednej z týchto právnických osôb na žiadnej pozícii, nepracovali tam, neboli štatutárnymi orgánmi, neboli veriteľmi ani jedného z úpadcov, nemali dôvod prihlasovať si do konkurzu pohľadávky, aby sa stali účastníkmi konkurzného konania, a teda objektívne nemali možnosť zistiť, že hnutelné veci, ktoré kúpnu zmluvou z 21. 11. 2005 nadobudli, sú sporné. Ich dobromyseľnosť nebola v konaní spochybnená žiadnym právne relevantným dôkazom. Odvolateľ ďalej uviedol, že skutočnosť, že spoločnosť Svetom Metal Factory, s. r. o. nepodala včas vylučovaciu žalobu voči správcovi konkurznej podstaty úpadcu, nemá za následok stratu vlastníckeho práva k majetku. Z tohto dôvodu možno považovať kúpnu zmluvu z 21. 11. 2005 uzatvorenú medzi žalovanými 1/ a 4/ ako kupujúcimi a spoločnosťou Svetom Metal Factory, s. r. o. ako predávajúcim za platnú v celom rozsahu. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne, alebo aby tento rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie. Zároveň si uplatnil aj trovy odvolacieho konania.

K odvolaniu žalovaného 3/ sa vyjadril žalobca. Vo vyjadrení poukázal na jednotlivé právne úkony, ku ktorým došlo pred uzavretím kúpnej zmluvy z 21. 11. 2005. Naďalej bol toho názoru, že kúpna zmluva z 21. 11. 2005 je absolútne neplatným právnym úkonom. Považoval za nesporné, že spoločnosť Svetom Metal Factory, s. r. o. vedela o všetkých skutočnostiach, ktoré boli rozhodujúce pre nakladanie s majetkom úpadcu, ktorý bol zaradený do konkurznej podstaty. Tým, že spoločnosť nereagovala na výzvu konkurzného súdu a nepodala vylučovaciu žalobu nastala vyvrátiteľná právna domnienka, že veci zaradené do konkurznej podstaty úpadcu sú zaradené oprávnene. Žalovaní 1/ a 4/ boli oprávnení bez akéhokoľvek ďalšieho úkonu súdu podať vylučovaciu žalobu voči správcovi konkurznej podstaty v čase, keď sa dozvedeli o skutočnosti, že veci, ku ktorým nadobudli vlastnícke právo, boli zaradené do konkurznej podstaty úpadcu. Žalobca ako úspešný účastník ponukového konania vyhláseného správcom konkurznej podstaty úpadcu na základe právoplatného opatrenia konkurzného súdu, a úhrade celej kúpnej ceny, uzatvoril riadnu kúpnu zmluvu, na základe ktorej nadobudol vlastníctvo k predmetu zmluvy, vrátane spornej vrtačky. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a zaviazat žalovaného 3/ na náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 3/ je dôvodné.

V odvolaní žalovaný 3/ poukazuje na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa /§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p./.

Právnym posúdením veci možno rozumieť činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad sa jedná vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Z odvolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa vychádzal zo skutočnosti, že žalovaní 1/ až 4/ nepostupovali podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a

vyrovnaní v znení neskorších predpisov, keď nepodali proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu SVETOM, výrobné družstvo v likvidácii, Veľké Rovné vylučovaciu žalobu, v dôsledku čoho sa predpokladá, že vec bola do súpisu konkurznej podstaty zapísaná oprávnene. V nadväznosti na túto skutočnosť súd konštatoval, že konanie žalovaných, teda aj žalovaného 3/ nemožno považovať vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva k predmetnej veci, za dobromyseľné.

Podľa § 446 Obchodného zákonníka, na ktoré súd prvého stupňa v odôvodnení poukázal, kupujúci nadobúda vlastnícke právo aj v prípade, keď predávajúci nie je vlastníkom predávaného tovaru, ibaže v čase, keď kupujúci mal vlastnícke právo nadobudnúť, vedel, že predávajúci nie je vlastníkom a že nie je ani oprávnený s tovarom nakladať za účelom jeho predaja.

Citované ustanovenie poskytuje ochranu dobromyseľnému kupujúcemu a pripúšťa, aby kupujúci nadobudol vlastníctvo k tovaru aj vtom prípade, ak predávajúci nie je vlastníkom predávaného tovaru, pričom ide o výnimku zo zásady, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Dobromyseľnosť kupujúceho musí byť daná v okamihu, keď mal nadobudnúť vlastnícke právo. U kupujúceho sa dobromyseľnosť predpokladá, pričom opak je potrebné preukázať.

Žalovaný v 3/ rade, ktorému bola uložená povinnosť vydať predmet konania žalobcovi, vznikol 17. 12. 2005 a v čase jeho vzniku mal dvoch konateľov s právom konať samostatne, pričom jedným z konateľov bol žalovaný 4/. Podľa výsledku dokazovania, ktoré súd prvého stupňa vykonal, žalovaný 3/ nadobudol vlastníctvo predmetu konania na základe kúpnej zmluvy, uzavretej so žalovanými 1/ a 4/, vo vzťahu ku ktorým bola žaloba zamietnutá. Títo žalovaní vlastníctvo nadobudli podľa kúpnej zmluvy, uzavretej dňa 21. 11. 2005 so spoločnosťou Svetom Metal Factory, s. r. o., Veľké Rovné ako predávajúcim. Táto spoločnosť nadobudla vlastnícke právo k predmetnej vrtačke na základe kúpnej zmluvy, uzavretej so Slovenským zväzom výrobných družstiev Bratislava, ktorý bol záložným veriteľom záložcu SVETOM, výrobné družstvo Veľké Rovné, teda pôvodného vlastníka, na ktorého bol uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici dňa 25. 05. 1998 pod č. k. 24K-27/93-Že vyhlásený konkurz.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že žalovaný 1/ nebol dobromyseľný pri uzatváraní kúpnej zmluvy dňa 21. 11. 2005 pričom poukázal na okolnosti, na základe ktorých k uvedenému záveru dospel. Skutočnosť, rozhodné pre nadobudnutie vlastníckeho práva však nevyhodnotil vo vzťahu k žalovanému 3/, ktorému uložil povinnosť vydať predmet žalobcovi, v dôsledku čoho možno považovať napadnuté rozhodnutie v tejto časti za nedostatočne odôvodnené.

Pokiaľ ide o dobromyseľnosť nadobúdateľa vlastníctva je potrebné uviesť, že z práva, ktoré nie je nadobudnuté v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka vyplýva nárok na jeho ochranu, ak bolo nadobudnuté dobromyseľne, čo je v súlade s článkom 11 Listiny základných práv a slobôd ako aj ústavnými princípmi právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv. Opačným postupom, podľa ktorého by dodatočným odpadnutím právneho dôvodu, na základe ktorého nadobudol vlastníctvo ktorýkoľvek z právnych predchodcov vlastníka, tento vlastník stráca vlastnícke právo, aj keď mu článok 11 Listiny základných práv a slobôd ako aj ustanovenie § 123 Občianskeho zákonníka poskytuje právnu ochranu, mohlo dôjsť k narušeniu princípu právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd v napadnutej časti proti žalovanému 3/ podľa § 221 ods. 1 písm. f/, písm. h/ O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie /§ 221 ods. 2 O. s. p./.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.